

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Léh

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Léh

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Szikszoí járás

Szervezet neve:

Dátum: 2022. június

	<p>Terület: 8 km² Lakónépesség: 377 fő Jogállás: Község Járas: Szikszoí Mege: Borsod-Abaúj-Zemplén</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: Igen</p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: Igen</p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Léh	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Szikszói	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2021)	377	454
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	91%	
15 év alattiak aránya (2021)	19,9%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	110%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	27%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	102%	
Lakásszám (2011)	150	
Üres lakások száma (2011)	14	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakások száma (2019)	150	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	141	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	130	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	138	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	85	
WC nélküli lakások száma (2011)	21	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	9	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	443091 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	106%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2200000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	7	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	2	

Az interjú a településvezetéssel (jegyző, polgármester) valamint a gyermekjóléti szolgálat szakemberével készült 2022.06.10.-én.

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

Léh község az Észak-Magyarországi régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Szikszói járásban. Az Északi-középhegységben, a Cserehát keleti részén, a Vasonca-patak völgyében fekszik, Miskolctól közúton kb. 30 kilométerre, északkeletre.

Közúton a 3-as főútról, Szikszó, majd Aszaló után kb. 4 km-rel balra letérve, egy mellékúton érhető el.

A közúti tömegközlekedést a Volánbusz autóbuszai végzik.

Vasútvonal nem vezet át a településen. A legközelebbi vasútállomás a kb. 5 km-re fekvő Halmajon található, a MÁV 90-es számú, Miskolc–Hidasnémeti-vasútvonalán.

Az M30-as autópálya miatt Encs, Szikszó is könnyen elérhető.

Halmajtól Baktakék felé az első lakott település Kázsmárk, azt követően Léh és Rásonysápberencs község következik. Ez a három település Önkormányzati Hivatalainak együttese alkotja a Kázsmárki Közös Önkormányzati Hivatalt, melynek székhelye Kázsmárkon van.

Társadalmi szerkezet

Lélekszám: 454fő

0-5 éves korosztály: 46 fő

18-54 éves korosztály: 212fő

60-69 éves korosztály: 48fő

(Forrás: Magyar Államkincstár 2022.01.01.)

A roma lakosság aránya 50%

Léh település lakónépességének száma alapján aprófalunak tekinthető, mivel az itt élők száma az elmúlt 10 évben kevesebb, mint 500 fő.

Léh	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lakónépesség (dec. 31.) (fő)	391	388	395	399	377	377	
Állandó népesség (dec. 31.) (fő)	455	450	454	468	449	454	454
Állandó népesség: 0-2 évesek (dec. 31.) (fő)	21	18	17	25	18	27	20
Állandó népesség: 18-59 évesek (dec. 31.) (fő)	258	253	261	258	250	245	232
65 év feletti népesség, 100 fő 0-14 éves korú népesség (fő)	101,3	98,8	102,5	86,2	88,6	79,4	75,2
Belföldi vándorlási egyenleg, ezer lakosra (ezrelék)	-35,4	-5,1	12,8	-5	-49	-8	
Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék)	10,1	-5,1	7,7	12,6	-7,7	5,3	

Forrás: TeIR

Szolgáltatások:

- Óvoda önálló konyhával együttesen
- Védőnői szolgálat
- Házi segítségnyújtás: 2011-től társulás keretében az idősek gondozását helyben látják el a szociális gondozók, 2017. januártól ez a szolgáltatás visszakerült a helyi önkormányzatok fenntartása alá.
- Orvosi rendelővel rendelkezik a település, de évek óta nincs házi orvos a településen.
- A posta önkormányzati tulajdon.
- Két bolttal rendelkezik a település. Az egyik helyi üzemeltetésű.
- Integrált Községi és Szolgáltató Tér
- Léh település együttműködik a Szikszói Családsegítő Szolgálat és Gyermejkölési Szolgálattal, 2017. januártól a Kázsmárki Közös Önkormányzati Hivatal saját családgondozót foglalkoztat, a „központban”, vagyis Kázsmárkon.
- Léh község a Hernád-völgye és Térsége Szilárdhulladék-kezelési Önkormányzati Társulás tagja, ezáltal megoldott a településen a szilárd hulladék gyűjtése és elszállítása.
Az önkormányzat fizeti a szemétszállítás díját.
- Általános Iskola: A nem roma lakosság gyermekei Encsre, Szikszóra, Miskolcra járnak iskolába. A kázsmárki iskolát a Léhen élő roma családok választják.

Térségi munkalehetőségek:

Helyben foglalkoztatás nem megoldott, a helyi Abaúj Charolais Mgrt. 10-15 léhi lakost foglalkoztat, aminek oka a képzetlenség.

Ma a mezőgazdaságban is szakképzett szakemberekre lenne szükség, ami kis számban fordul elő a lakók körében.

A Miskolc és vonzáskörzetében történő foglalkoztatás egyre nagyobb. A Robert Bosch Power Tool Kft. évente többször tart toborzást a munkát keresők között, amelyet egyre több lakos próbál igénybe venni esősorban a fiatalabb korosztály köréből.

A többéves tapasztalat azt mutatja, hogy jellemzően a foglalkoztatás időtartama nem hosszú távú, mivel a követelményeknek a felvettek kisebb százaléka képes megfelelni.

(Forrás-HEP)

További tapasztalata az Önkormányzatnak, hogy miután a munkavállalók megkapják a munkáltatói kölcsönt, a legtöbben ezt követően felmondanak.

Jelenleg 34fő dolgozik közfoglalkoztatásban.

Az önkormányzat minden családból legalább 1főt foglalkoztat.

A mezőgazdasági program keretein belül konyhakerti növények termesztésével foglalkoznak, valamint 150db tyúkot nevelnek.

Jelképes összegért megvásárolhatják a dolgozók (30Ft/db a tojás)

Önkormányzati fejlesztések:

- Magyar Falu Program: Óvodaudvar, játszóudvar felújítása, korszerűsítése

- Léh Községi Önkormányzat és intézményei épületenergetikai fejlesztése megújuló energiaforrás hasznosításával” című, KEOP-4.10.0/F/14-2014-0306 kódszámú pályázat

- Projekt neve: Akadálymentesítés Léh Község Óvodájában
Pályázat száma: ÉMOP-4.2.2-09-2009-0069

- Projekt neve: Orvosi Rendelő utólagos komplex akadálymentesítése
Pályázat: ÉMOP 2007-4.2.2.
Összköltség: 10.478.779.-Ft
Támogatás összege: 9.954.839.-Ft.

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel;

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő;

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közműinfrastruktúra állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészeken vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejlesztendő részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

A településen szegregátum nem található, de a Kossuth utca szegregáció által veszélyeztetett, ezt tükrözi az utcakép is. Az alacsony komfortfokozatú lakások állapota egyre romlik, nem megoldott a lakások felújítása, állagmegóvása.

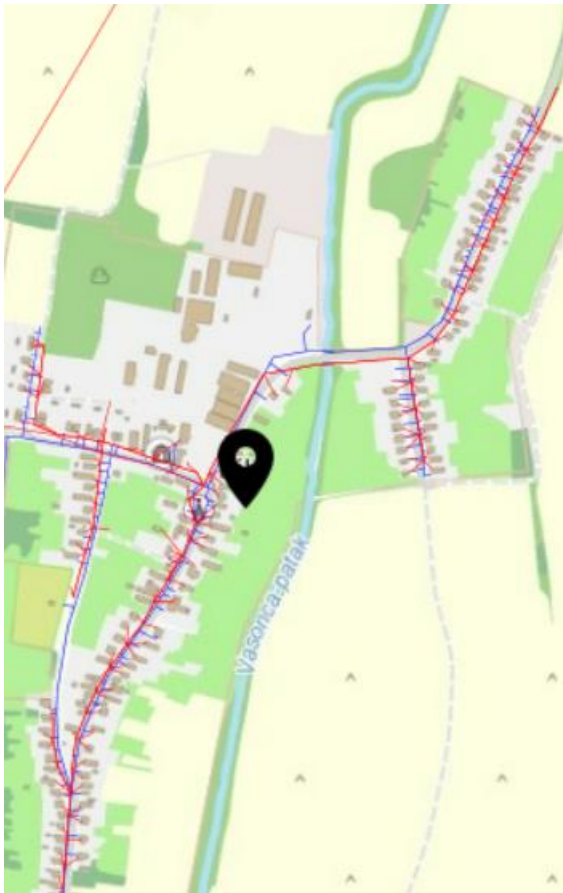
Az egészséges ivóvíz- és csatornahálózat kiépített, viszont e szolgáltatók kintlévősége egyre nagyobb ütemben nőnek.

Ebből okulva szakértői tanácsot kérve, majd megfogadva többen választották az előre fizetős mérőóra bekötését, ami segítséget jelent a problémájukra.

Az önkormányzat az utóbbi években több alkalommal adott ki Védendő fogyasztói kérelemhez igazolást abban az esetben, amikor a kérelmezőnek tartozása van a gáz-, vagy villamos energia szolgáltatónál, ugyanakkor gyermekvédelmi támogatásban részesül. Ez a lehetőség fizetési halasztást, illetve részletfizetési lehetőséget nyújt a rászorultaknak.

(Forrás-HEP)

Közüzemi szolgáltatások elérhetősége az E-közmű adatbázisa alapján:

Lakások száma (2019)	150
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	141
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	130
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	138
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	85
WC nélküli lakások száma (2011)	21

Szegregátumok száma elhelyezkedése a településen.

KSH szerinti meghatározott szegregátum nincs a településen.

A roma lakosság aránya 50%

A roma családok szórtnan helyezkednek el a község több pontján.

A Kossuth és a Rákóczi úton élő roma családok számára az önkormányzat korábban igyekezett lehetőséget teremteni az előrehaladásra. Kapták csibéket, disznókat, de ezeket napokon belül eladták. A kertművelés nem jellemző ezeknél a családoknál.

5-6 család, akiket problémásnak ítélt meg a polgármester.

Ezeknek a családoknak az eseteiben kiemelés is történt. A víz-és áramszolgáltatás nem volt biztosítva.

Sem környezet, sem a higiénés körülmények nem elégségesek.

Lakóingatlan adás-vétel:

Léh -	2015 -	2016 -	2017 -	2018 -	2019 -	2020 -	2021 -	Százalékos vált
Lakásállomány (db)	150	150	150	150	150	150	150	3,5
Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)	84	84	86	86	86,7	84,7		
Közüzem ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)	92	92	94	94	94	91,3		
Egy és két szobás lakások aránya (százalék)	54,7	54,7	54,7	54,7	54,7	54,7	54,7	
Épített lakások (üdülők nélkül) (db)	0	0	0	0	0	0	0	
Az év folyamán épített lakás, 1000 lakásra (db)	0	0	0	0	0	0	0	

40 ingatlan áll a roma lakosság tulajdonában, ezekben az esetekben elmondható, hogy a tulajdonviszonyok rendezetlenek.

Részletfizetéssel vásárolnak ingatlanokat a településen. Azonban ezt sehol nem rögzítik. Legutóbb így egy család otthon nélkül maradt, az eredeti tulajdonos visszakérte az ingatlant. 30 napjuk maradt a kiköltözésre.

A településen jelenleg nincs eladó ingatlan.

2,5 millió Ft-tól már vásárolható ingatlan a településen.

Az utóbbi időben 2-3 család vásárolt CSOK segítségével ingatlant a településen.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében: - nincs szegregált rész a településen. A roma lakosság szórtan helyezkedik el a településen.

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

EFOP telepprogram nem valósult meg a településen.

A lehetséges konfliktusoktól fél a bérlakás programmal kapcsolatban.

A fejezet fő következtetései

Az önkormányzat fenntartásokkal kezeli a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

A szociális bérlakás a település bármely pontján kialakítható. (A roma lakosság szórtan helyezkedik el a településen.)

Bérlakások száma: maximum 6db, a többgenerációs együttélés megbontására.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idegymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

Foglalkoztatottság

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma *										
Lékh Borsod-Abaúj-Zemplén megye Szikszói járás	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022 01 - 07. hó
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	4	18	21	15	21	18	18	12	11	14
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	7	5	7	7	6	4	2	3	1	4
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	25	26	33	33	26	22	21	21	23	22
-- Mezőgazdaság	9	12	16	15	16	16	15	14	14	12
-- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	-	-	8	10	7	3	7	7	8	4
-- Szociális jellegű program	16	14	10	8	4	4	-	-	1	6
-- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-- Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mindösszesen	35	48	61	55	53	45	42	35	35	40
Közfoglalkoztatási mutató	12,83%	17,95%	23,01%	22,68%	22,60%	18,64%	17,64%	15,46%	15,71%	18,96%
Ellátásban nem részesülő álláskereső száma zárónapon	33	27	21	16	17	13	15	10	13	8
Álláskeresői ellátásban részesülő álláskereső száma zárónapon	3	3	4	4	3	6	6	8	9	8
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskereső száma zárónapon	25	19	16	21	21	23	23	21	21	19
Regisztrált álláskereső száma zárónapon	61	49	41	40	41	41	44	39	43	35
-- Ebből tartós álláskereső	26	15	4	5	8	9	11	15	15	14
Nyilvántartott álláskereső relatív mutatója	22,14%	18,12%	15,62%	16,32%	17,59%	17,11%	18,50%	17,21%	18,97%	16,68%
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	274	270	263	242	235	242	236	228	224	209

A településen egyre súlyosabb probléma az eladósodottság, főként a hátrányos helyzetű, több gyermekes családok, illetve a kis jövedelmű és idős emberek esetében. A közüzemi számlák

felhalmozása a szolgáltatások kikapcsolását eredményezheti. Sajnos a településen is van olyan család, ahol kikapcsolták az áramot, illetve a gázt.

(Forrás-HEP)

Szociális problémák:

- a közfoglalkoztatásban dolgozók folyamatos felügyeletet igényelnek
- önálló munkavégzés nehézséget jelent az itt élő lakosságnak
- nincs motiváció
- a hónap közepe után már szűkösen élnek az itt élő családok, a pénz megfelelő kezelése, beosztása nehezen megy az itt élőknek
- gondot jelent a hivatalos levelek értelmezése-az önkormányzat segít ezeket a helyzetek megoldani
- a változtatásra való hajlamot nem tapasztalja a polgármester
- az óvodában sok a hiányzás. A büntetés kiszabása sem visszatartó erő
- a képzésekre nem nyitottak, a Munkaügyi Központ már nem is indít képzést a településen.
- alacsony iskolai végzettség
- életviteli problémák
- a családi életre felkészítés rendkívül fontos lenne
- a párkapcsolatok már sok esetben az általános iskolában kialakulnak

Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat

6 ellátott családdal dolgozik a szakember.

Ebből 3 család alapellátásban, 3 család védelembe vétel alatt áll.

Ez összesen 14 gyermeket jelent.

A 3 alapellátásban lévő család tanórai mulasztás miatt kerültek a rendszerbe.

A védelembe vétel egy család esetében az 50órát meghaladó iskolai hiányzások kapcsán indult a jelzés. De ez az eset hamarosan lezárásra kerül.

A másik két család esetében kiemelés is történt.

10 fő 35m² -n élt együtt. Két generáció él együtt egy életveszélyes ingatlanban.

A családlátogatások során több esetben előfordult, hogy a gyermek számára nem tudták megvásárolni a pelenkát, tápszert. A fulladás elleni kúpot anyagi nehézségeik miatt nem tudták kiváltani. Valamint élelmiszert sem tudott vásárolni a család.

Az említett család esetében az összbevétel 75 ezer Ft volt, apuka nem dolgozik.

A fejtevésség huzamosabb ideig nincs jelen a családoknál. A védőnő azonnal jelzi, ha ilyet tapasztal.

A rossz helyzetben lévő családok nem rendelkeznek kukával, a kertjük végében halmozzák föl a szemetet.

A fejezet következtetései

Családtípus: 157 család	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	6
<u>Minimális öfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	71
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	80

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakósűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

Lakóépületek állapota

Szocpolos ingatlanok nincsenek a településen.

1 ingatlan az eszközközvetítő tulajdonában van, az állapota már életveszélyes:

- Széthordják az itt élők.
- Bontási engedély addig nem kérhető rá ameddig tetővel rendelkezik.

- Ez az ingatlan és az udvara illegális szemétkerakóhely lett a településen.

Az itt élők nem költenek állagmegóvásra. A melléképületeket lebontják, a telken található fákat kivágják, feltüzelik.

Az egészségügyi festés megoldása is nagy anyagi terhet jelent az itt élőknek.

5-6 család esetében az áram-és vízszolgáltatás nem megoldott a településen.

Rendezetlen tulajdonviszonyok

40 ingatlan áll a roma lakosság tulajdonában.

A tulajviszonyok rendezetlenek. Zsebszerződések kötöttek, sok esetben még azok sem. Csak szóbeli megállapodás történik.

Az ingatlanokban vagy áram, vagy a vízszolgáltatás nem elérhető.

Részletfizetéssel vásárolnak ingatlanokat a településen. Azonban ezt sehol nem rögzítik.

Az ingatlanokban vagy áram, vagy a vízszolgáltatás nem elérhető.

Szívésségi lakáshasználat: mértéke nem ismert.

Lakások túlszűfolttsága

A gyermekjóléti szolgálat látókörében van olyan lakhatási helyzetben lévő család, ahol 10fő 35m² -n élt együtt.

Ebben az ingatlanban 2 generáció él együtt egy életveszélyes ingatlanban.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok: 136	Lakások száma
életveszélyes házak	5 lakott ingatlan, gyermekes családok
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	3
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetőek (kb. 10 év),	40
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	88

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

Település térségi pozíciója: Miskolctól közúton kb. 30 kilométerre, északkeletre található a település.

Közúton a 3-as főútról, Szikszó, majd Aszaló után kb. 4 km-rel balra letérve, egy mellékúton érhető el.

A közelben vannak dinamikusan fejlődő gazdasággal rendelkező városok: Szikszó, Miskolc és Encs.

A közösségi közlekedés jónak mondható.

A település társadalmi összetétele ennek ellenére kedvezőtlen, gettósodó település típusba tartozik.

A településen kijelölt szegregátum nem található. A roma lakosság aránya 50%.

Az egyre előregedő aprófalvak sorsa jellemző a községre is, a szegregáció veszélye egyre inkább fennáll. Az alacsony komfort fokozatú és egyre öregedő lakások (akár 100 éves) állapota romlik.

Önkormányzat hozzáállása a bérlakásfejlesztési programhoz:

A bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

40 ingatlan áll a roma lakosság tulajdonában.

A tulajviszonyok rendezetlenek. Zsebszerződések kötöttek, sok esetben még azok sem. Csak szóbeli megállapodás történik.

Az ingatlanokban vagy áram, vagy a vízszolgáltatás nem elérhető.

Közüemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	141
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	130
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	138
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	85
WC nélküli lakások száma (2011)	21

A Kossuth valamint a Rákóczi utcában jellemző, hogy több generáció él egy lakóházban, ami egyben azt is jelenti, hogy a tulajdonos család mellett a többi család szívességi lakáshasználó,

ami számukra bizonytalan lakhatási helyzetet jelent. Az utóbbi elsősorban a fiatal családokat érint.

A túlszűfolt lakóházak:

A helyi szakemberek véleménye szerint elsősorban a szívességi lakáshasználó fiatal gyerekes családok körében van igény a költözésre.

Az eladósodás: a közfoglalkoztatotti fizetések nagyrészét letiltások terhelik.

A Lechner Tudásközpont adatbázisa alapján az alábbi szolgáltatók felé keletkezett adósság a lakosság körében: Borsodvíz, ÉMÁSZ Hálózati Kft.,

Lakóépületek fizikai állapota: az itt élőknek nincs anyagi lehetőségük az állagmegóvásra.

Alacsony komfort fokozatú és egyre öregedő lakások találhatók nagyszámban a településen.

életveszélyes házak	5 lakott ingatlan, gyermekes családok
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	3

Az eladó ingatlanok száma: jelenleg nincs eladó ingatlan a településen.

2 hektárnyi földterülettel rendelkezik az önkormányzat.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	6			6	5
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni		3		3	3
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)					40
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni			80	80	88
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	6	3	80	89	
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	6	71	80		136 ingatlan 157 család

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és priorizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutató nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése:** az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.
- **Pénzügyi tudatosság fejlesztése**
- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:** szükséges megkezdni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Először azokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelenti.
- **A foglalkoztatáshoz való hozzáférés tényezőinek növelése:** potenciális munkalehetőségek, beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben való kialakítása.
- **Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen;** képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük
- **Foglalkoztatás javítását célzó program:** a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni.

Lakhatási programok:

- A közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás támogatása elsősorban a víz- és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizetős villanyóra további népszerűsítése a településen.

Bérlakásfejlesztés tekintetében:

- **Krízislakások kialakítása:** szükséges a településen néhány olyan krízislakás kialakítása, ahová az életveszélyes lakhatási helyzet és súlyos családi konfliktusok esetén családok elhelyezhetőek. Az önkormányzat 5 olyan ingatlan jelölt meg ami életveszélyes, ennek ellenére gyermekes családok élnek ezekben az ingatlanokban.
- **Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:** a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező

családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek. A településvezetés is azon családok mobilizációját támogatja a településen belül, ahol a szülők rendszeres munkaviszonnyal rendelkeznek.

- Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilizálás: ennek célcsoportja olyan családok lehetnek, akik rendelkeznek rendszeres, elsősorban bejelentett munkával, vagy hajlandók és képesek ebbe az irányba elmozdulni.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérlakásprogramra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	jónak mondható
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	többnyire mikrovállalkozások
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	nincs eladó ingatlan
közműinfrastruktúra	teljesen kiépített
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	jelenleg nincs eladó ingatlan a településen a roma lakosság birtokában lévő ingatlanok tulajdonviszonyai rendezetlenek
uzsora	nincs jelen
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	óvodával rendelkezik csak a település
szegregátumok relatív mérete a településen	meghatározott szegregátum egyelőre nincs a településen. A lakosság 50% roma.- elhelyezkedésük a településen-szórt

A bérlakásfejlesztés településhatáron kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	a település előregedő
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	nincs jelen
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	nem ismert
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Encs, Szikszó, Miskolc
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala (alacsony, magas)	magas

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

Bérlakásfejlesztések:

A potenciális célcsoporti körből a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek és együttműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehető, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban 1 család, ami egyben **1 bérlakás létrehozását jelenti a településen**

Indoklás: a célcsoport tekintetében az életvezetési kompetenciák még fejletlenek.

Jelenleg nincs eladó ingatlan a településen.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	1			
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen				1

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.